

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr. K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; Dr. R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr. Henry Beets, Grand Rapids; Dr. H. Bergema, Karoëni; Dr. F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr. E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr. A. Bouman, Rotterdam; Ir. B. ter Brugge, Almelo; Dr. K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer—de Vries, Kampen; Dr. R. J. Dam, Kampen; Dr. A. C. Drogendijk, Dordrecht; Drs. D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gillhuis—Smitskamp, Mijdrecht; Dr. J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr. J. van Herksen, Ermelo; Dr. B. Holwerda, Amersfoort; A. Janse, Biggkerke; Dr. P. Jasperse, Leiden; Dr. J. Kapteyn, IJmuiden; Dr. G. Keizer, De Steeg; Dr. B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr. J. L. Koole, Naaldwijk; Dr. E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr. J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr. S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luykenaar Francken—Schreuder, Rotterdam; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr. H. Mulder, Deventer; Dr. S. J. Popma, Amersfoort; Dr. A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr. G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr. R. Schippers, Rotterdam; Dr. J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr. H. Smilde, Groningen; Drs. H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr. N. Streefkerk, Wollega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr. C. v. Til, Philadelphia Pa.; Dr. C. Veenhof, Haarlem; Drs. M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr. J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr. M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr. F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. H. J. Westerink, Leiden; Dr. D. K. Wielinga, Capelle a. d. IJssel; Mr. J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr. S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr. K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 2424 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f250 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f750 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. per regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Wondergenezingen, I. — Uit de Schrift: Verheerlijkt, Joh. 13:31. — Kerkelijk leven: Mededeeling. Trente en Sadoletus. Frankfortiana. — Even parkeer: Eenige opmerkingen over geloofsverzekering. — Uit de historie: Inter nos, VIII. — Muzikale kroniek: Calvin en het orgel, II. — Zending en evangelisatie: Vruchten van Tandaram, I. — Perscheuw. — Kerknieuws. — Bijlage: Heidelberg. Catechismus II, blz. 81—88.

HOOFDARTIKEL

Wondergenezingen.

I.

Wie spreekt over „wondergenezingen“ heeft het over genezingen, die verkregen zijn door den weg van het wonder. En wie daar over gaat handelen, dient zich dus zowel te bezinnen op wat we te verstaan hebben onder een wonder en op wat we aan eischen moeten stellen voor we van „genezing“ spreken.

Ik zal niet een volledige verhandeling geven over het „wonder“; dat is ook in het geheel niet noodig, want we zullen het maar over een zeer bepaalde groep wonderen hebben, n.l. over die groep van gebeurtenissen, waarbij een conflict met de natuurwetten aanwezig schijnt te zijn. Want over die groep van gebeurtenissen gaat het, als we ons gaan bezighouden met wondergenezingen. En we willen ons afvragen of in dezen tegenwoordigen tijd zulke gebeurtenissen nog voorkomen, ja of neen!

Men moet deze vraag vooral niet verwarren, gelijk zoo heel vaak geschiedt, met die andere vraag: of God nog wonderen verrichten KAN! Want dat God nog wonderen verrichten KAN, gelooven we allemaal wel. God is nóg de Almachtige; voor Hem is niets onmogelijk! Maar, en dat moeten we wel in het oog houden: omdat God wonderen verrichten KAN, daarom DOET Hij het nog niet. God KAN, om zoo te zeggen, vandaag aan den dag nog de aarde door een zondvloed doen vergaan; maar Hij doet het niet, want dat heeft Hij uitdrukkelijk aan Noach beloofd!

Ik zeide zooeven: bij genezingswonderingen komen we in aanraking met een groep gebeurtenissen, waarbij een conflict met de natuurwetten schijnt te bestaan. Dat is altijd zoo geweest; dat was ook al zoo ten tijde van Jezus' omwandeling op aarde. Uit de Evangelien zien we duidelijk, dat de menschen op Jezus' daden reageerden als op iets wat ze nog nooit gezien en waar ze nog nooit van gehoord hadden. Als Jezus volgens Matth. 8:27 den storm stilt, verwonderen de menschen zich, zeggende: Hoedanig een is Deze! Aan Hem zijn krachten gehoorzaam, over welke nog nooit een mensch heerschappij gehad heeft! Als de Heiland volgens Matth. 9:8 een lamme geneest, verwonderen de scharen zich en verheerlijken God. Die zoodanige macht den menschen gegeven had. In Matth. 9:33 geneest Jezus een stomme en de scharen verwonderen zich, zeggende: Er is nooit dergelijks in Israël gezien! En in Luc. 5:26 wordt de reactie der menschen aldus beschreven: En ontzetting heeft hen allen bevangen en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vreeze, zeggende: wij hebben heden ongelooflijke dingen gezien!

Uit dit alles blijkt wel overduidelijk, dat ook de menschen van 2000 jaar geleden, die wondergenezingen van den Heere Jezus rangschikten tot een zeer aparte groep van gebeurtenissen, die zelden of nooit voorkomen. Een geheel andere

groep in ieder geval, dan die wij in onze omgangstaal wel eens als „wonderen“ aanduiden.

In zekeren zin, kan ik alles een wonder noemen; ik kan het een wonder noemen, dat een steen, als ik die loslaat, altijd weer naar beneden valt; ik kan het een wonder noemen, dat ondanks al de zonden van een ieder van ons persoonlijk en van ons volk als geheel, onze Koningin ons reeds 40 jaar in vrede heeft mogen regeren; ik kan ook van een wonder spreken, als zich b.v. de volgende situatie voordoet: ik rijd van avond van Leiden naar Utrecht; bij Woerden krijg ik een lekken band en heb een kwartier oponthoud; ik kom bij Harmelen en daar gebeurt juist een motorongeluk en iemand valt heftig bloedende op den weg; ik stap haastig uit, kan het bloedende vat pakken en zoodoende den man voor een wissel dood door een acute verbloeding redden. Ik kan nu weer zeggen: die man is door een wonder gered; want had ik niet even tevoren een lekken band gekregen, dan zou ik reeds een kwartier geleden de plek des onheils gepasseerd geweest zijn en de man zou zonder hulp zijn blijven liggen en zou spoedig overleden zijn.

Ieder zal echter inzien, dat we hier toch met een heel andere groep van gebeurtenissen te maken hebben; bij deze groep ontmoeten we geen werkelijk of schijnconflict met de natuurwetten; alles gaat hier langs volmaakt natuurlijke banen. Mijn band werd lek, omdat ik in een spijker reed en die spijker lag daar op den weg, omdat een timmerman een gat in zijn broekzak had en die timmerman reed daar, omdat hij door iemand opgeheld was, die een lekkende dakgoot had, enz. In dit laatste geval zou ik persoonlijk dan ook liever spreken van een „besturing“ en zowel het slachtoffer als die dokter kunnen en moeten Gode dankbaar zijn voor zulke besturingen.

Er is dus een groep gebeurtenissen, waarbij een conflict met de natuurwetten schijnt te bestaan.

Bezien we eerst eens wat nader die natuurwetten.

Deze zijn ons van God gegeven en zonder die natuurwetten kunnen we ons het leven niet denken. Zonder die natuurwetten zou het leven ons onmogelijk worden. In die natuurwetten heeft God ons regels gegeven, waarnaar wij leven moeten. In de onderhouding van die natuurwetten, betuigt God Zijn trouw jegens ons. De Schrift is daar vol van, ook al is zij geen leerboek van natuurkunde.

Duidelijk leert de Schrift ons, dat alles, wat geschapen is, uit God is; het is alles uit Hem en door Hem; Hij schiep de stof en legde in die stof krachten en Hij bond die krachten aan wetten, die „geen van hen zou overtreden“. En die wetten, die God in de natuur gelegd heeft zijn zóó vast, dat ze meermalen in de Heilige Schrift dienen moeten, als beeld voor Gods onwankelbare trouw. Bijv. Psalm 46: God is ons een toevlucht en sterkte; Hij is krachtiglijk bevonden een hulp in benauwdheden. Daarom zullen wij niet vreezen, al veranderde de aarde hare plaats en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën. Hier zijn de vaste plaats der aarde en de onwankelbaarheid der bergen symbolen voor de orde, die God in de natuur gelegd heeft. Welnu, zoo wil de dichter zeggen: die ordeningen, die natuurwetten zijn zeer vast; zóó vast dat niemand geloofd, dat die ooit wankelen kunnen. Maar, zoo wil hij verder zeggen: Gods trouw is nog vaster, zóó vast zelfs, dat, al zou ons zelfs de vastigheid der natuurwetten ontnomen worden, wij ook dan nog niet zouden mogen gaan twifelen aan Zijn trouw! En in Matth. 24 vinden we iets dergelijks, n.l.: de hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan. Alweer, de hemel en de aarde zijn hier symbolen, voor de

Calvijn over het Verbond. I.

Het is niet twijfelachtig, dat de Heere het geslacht van Abraham onderscheidt van de overige wereld. Nu moet gezien worden welk volk Hij aanwijst. Zij vergaasden zich evenwel die meenen, dat hier alleen de uitverkorenen aangeduid worden, en zonder onderscheid alle geloovigen samengevat worden, uit welk volk zij ook maar naar het vleesch afstammen. Want de Schrift roept daar luide tegenin, dat bijzonder Abrahams geslacht, door hem verwekt, door God is aangenomen. En duidelijk is Paulus' leer aanpauzende de natuurlijke kinderen van Abraham, dat n.l. de takken heilig zijn, omdat zij uit een heiligen wortel voortgekomen zijn (Rom. 11:16). En opdat niemand dit tot de schaduwen der wet zou beperken, of door allegorie verijdelen, vermeldt hij duidelijk op een andere plaats, dat Christus gekomen is, opdat Hij een dienaar der bemiddelen zou zijn. Waarom niets zekerder is dan dat God zijn verbond opricht met de kinderen van Abraham, die op natuurlijke wijze uit hem voortkomen zouden. Indien iemand zou tegenwerpen, dat dit heelmaal niet overeenstemt met den voorafgaanden zin, waar wij gezegd hebben, dat als wettige kinderen van Abraham voor God gerekend worden, diegenen, welke door het geloof in zijn lichaam ingelijfd, één kategrin worden — dan is dit makkelijk met elkaar in overeenstemming te brengen, indien wij slechts als zeker en zeker-onderscheiden graden van aanneming tot kinderen poneeren, die men uit verschillende plaatsen der Schrift kan bijeenbrengen. In het begin, vóór dit verbond, was de conditie van de geheele wereld één en dezelfde. Maar vóórda gezegd was: Ik zal uw God zijn en van uw aard na u, was de kerk niet minder van de overige volken afgescheiden als in de schepping der wereld het licht uit de duisternis is te voorschijn gekomen. Toen is het volk Israël, als de kerk Gods, in zijn eigen schaapskooi ontwaanden; en de overige volken hebben als wilde beesten over bergen en door bosschen en woestijnen gedwaald. Daar deze waardigheid, waardoor de kinderen van Abraham boven de volken hebben uitgeblonken, aan Gods woord alleen hing, strekte de genadige aanneming tot kinderen door God zich tot hen allen gemeenschappelijk uit (of: kwam de genadige aanneming enz. hun allen gemeenschappelijk toe).

Commentaar Gen. 17:7.

meest groote vastigheden, die echter in het niet zinken, als ze geconfronteerd worden met de vastigheid van Gods woorden. En aan Noach geeft God Zelf een natuurregel, een „natuurverbond“, waaraan de menschheid zich zal kunnen houden, zolang de aarde bestaat: Voortaan al de dagen der aarde zullen zaailing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht, niet ophouden.

Ik zeide zooeven: zonder die natuurwetten is het leven niet denkbaar. Om te kunnen leven, moeten wij van vele dingen op aan kunnen. Als ik iets neerleg, moet ik ervan op aan kunnen, dat dat voorwerp op die plaats zal blijven liggen en niet b.v. op een gegeven dag in eens naar het plafond zal vliegen. Als ik mij voeden wil, moet ik er op kunnen vertrouwen, dat het brood van gisteren en eergisteren weer geschikt zal zijn tot voeding en vandaag niet plotseling in mijn lichaam zal gaan werken als sublimaat of dynamiet. En ook het nemen van voorzorgen heeft alleen maar zin, als ik vertrouwen mag, dat de natuurwetten van vandaag over zooveel maanden of jaren nog evenzoo geldig zullen zijn. Het heeft alleen maar zin, dat de landbouwer turwe enz. gaat verbouwen, als hij zeker weet, dat die tarwe, tegen dat ze rijp is, even goed als vandaag, geschikt zal zijn, in mijn lichaamelijke nooddrift te voorzien.

De natuurwetten zijn dus, zonder meer, noodzakelijk voor ons bestaan en voor ons voortbestaan.

Het onderzoek der natuur leert nu, dat de natuurwetten absolute geldigheid hebben. Elke kracht in de natuur is aan wetten onderworpen; er is geen enkele kracht aantoonbaar of zelfs maar denkbaar, die op zijn eentje zou kunnen gaan opereren. Dat zou beteekenen een anarchie in Gods Schepping.

Alles is dan ook door God causaal bepaald. Nu moeten we echter hier voorzichtig worden, opdat we niet zouden gaan huldigen een volkomen gesloten autonome causaliteit. Wat hebben we hieronder te verstaan? wanneer wij deze afwijzen?